

Ekev – La protection de la Mezouza

Source : Likouté Si'hot volume 19, cinquième Si'ha sur Ekev

<p>La Mitsva de Mezouza et le salaire promis à tout celui qui la respecte</p>	<p>1</p>
<p>עקב יא, כ: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך; למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיכם... Ekev 11, 20 : Tu les inscriras sur les montants de ta maison et sur tes portes, afin que se multiplient vos jours et les jours de vos enfants sur la terre que D.ieu a promis à vos ancêtres... שולחן ערוך יורה דעה רפה, א: מצות עשה לכתב פרכת 'שמע', 'והיה אם שמע' ולקבועם על מזוזות הפתח, וצריך לזהר בה מאד; וכל הנהיר בה, יאריכו ימיו וימי בניו... Choul'han Arou'h Yoré Déa 285, 1 : Il est une Mitsva positive d'écrire [sur un parchemin] les portions de « Chema » et de « Vehaha » puis de les fixer sur le linteau de la porte. Il faut faire très attention [à accomplir cette Mitsva], et tout celui qui y fait attention, ses jours et les jours des ses enfants seront allongés.</p>	<p>Le salaire promis pour la Mitsva de Mezouza : la longévité.</p>
<p>Analyse : La différence entre la rémunération de cette Mitsva et celle des autres</p>	<p>2</p>
<p>טור יורה דעה שם: וגדולה מזה [במצות מזוזה]: שהבית נשמר על ידה .. "מלך בשר ודם מבפנים ועבדיו שומרים אותו מבחוץ, ואתם ישנין על מטתכם והקב"ה שומר אתכם מבחוץ"; ועל פן נתינתה בטפח החיצון שיהא כל הבית לפנים הימנה ובשמירתה. ומכל מקום לא יהא כוננת המקימה אלא לקיים מצות הבורא יתעלה שצונו עליה. Tour sur Yoré Déa ibid. : La Mitsva de la Mezouza comporte un bienfait encore plus grand : la maison est protégée grâce à elle. ...« <i>Un roi de chair et de sang se trouve dans son palais et ses gardes le protègent à l'extérieur. A l'inverse, vous dormez dans vos lits et D.ieu vous protège, de l'extérieur</i> ». C'est pourquoi elle est placée sur le <i>Téfa'h</i> (10cm) extérieur du linteau, afin que toute la maison soit incluse dans sa protection. Néanmoins, l'intention de celui qui accomplit cette Mitsva sera uniquement d'accomplir le commandement du Créateur. בית חדש על הטור: בשאר כל המצות .. אף על גב דנאמן הוא יתברך שישלם לאדם שכר לעתיד על קיום מצותו, מכל מקום אין מגיע לו שום הנאה ורוח מגוף קיום המצוה בעצמה; מה שאין כן במצוה זו דאיכא הנאה ורוח מגוף המצוה עצמה - שהבית נשמר על ידה, וזה נוסף לו על השכר שיתן לו הקב"ה על קיום המצוה. Baït 'Hadach sur le Tour : Concernant les autres Mitsvot, même si D.ieu sera fidèle pour rétribuer l'homme à l'avenir pour la Mitsva accomplie, l'homme ne tire pourtant aucun profit de la <u>Mitsva même</u>. Dans la Mitsva de Mezouza, par contre, l'homme tire un profit et un apport de la Mitsva elle-même – sa maison est protégée grâce à elle ; et cela s'ajoute à la récompense que D.ieu lui donnera pour l'accomplissement de cette Mitsva.</p>	<p>Le profit émanant de la Mezouza : la protection divine pour la maison.</p>
<p>Développement : Peut-on compter sur le salaire annoncé pour une Mitsva ?</p>	<p>3</p>
<p>גמרא פסחים נ, ב: לעולם יעסק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה. Guemara Pessa'him 50b : Un homme doit toujours se consacrer à la Torah et aux Mitsvot, même s'il le fait de façon intéressée : car de l'effort intéressé il finira par arriver à l'effort désintéressé (pour D.ieu seul). רמב"ם הל' תשובה י, ה: ... לפיכך כשמלמדין את הקטנים .. אין מלמדין אותן אלא לעבד מיראה וכדי לקבל שכר, עד שתרכבה דעתן .. ומרגילין אותן לענין זה בנחת עד שישגיגוהו וידעוהו ויעבדוהו מאהבה. Maïmonide, lois de la Techouva 1, 5 : ...C'est pourquoi, quand on enseigne aux enfants ... on ne leur apprend qu'à servir D.ieu par la crainte et pour recevoir un salaire ; jusqu'à ce que leur esprit se développe, et on les habituera progressivement d'une manière agréable, à connaître et servir D.ieu par amour. לקוטי שיחות: בענין השמירה של המזוזה, יש לומר, שקיום המצוה למען השמירה איננו פוגם בשלמותה, כיון שזה איננו שכר המצוה, אלא תוצאתה וחלק ממנה עצמה, אחד מעניני המצוה שהוא בעצם מטרת המצוה. Likouté Si'hot : Concernant la protection de la Mezouza, il faut dire que l'accomplissement de la Mitsva n'est pas entamé quand elle est effectuée dans le but d'être protégé, car cette protection n'est pas le <u>salaire</u> de la Mitsva, mais plutôt le résultat et le contenu de cette Mitsva ; bien plus, c'est la finalité même de cette Mitsva !</p>	<p>En règle générale, l'adulte ne compte pas sur le salaire d'une Mitsva, sauf pour la Mezouza...</p>
<p>Explication : Réaliser la Mitsva pour D.ieu tout en comptant sur Son salaire !</p>	<p>4</p>
<p>לקוטי שיחות: בטור אין הדברים נאמרים בלשון אסור. אלא שבכך הוא שולל הכוונה לקיים המצוה לשם השמירה שבה, כי היה עלינו לקיים המצוה באותו חשק והדור גם אם לא היה ענין השמירה כלל, אלא כדי "לקיים מצות הבורא יתברך", אף מתר בשעת המעשה לזכר שהמצוה היא צויו של הקב"ה ליהודי לקבוע שמירה לביתו. Likouté Si'hot : Le Tour n'<u>interdit</u> pas cette conduite, il ne fait qu'<u>exclure l'intention</u> d'accomplir la Mitsva avec la motivation seule d'être protégé, car on devrait agir avec tout autant de motivation même si elle n'apportait aucune protection, uniquement pour « accomplir le commandement du Créateur ». Pour autant, il est permis, en le faisant, de se rappeler que cette Mitsva est l'Injonction divine au Juif d'<u>assurer la protection</u> de la maison.</p>	<p>Il est néanmoins déconseillé de faire cette Mitsva avec la seule motivation d'être protégé...</p>

<p>L'approche de Maïmonide : peut-on se protéger par le biais d'une Mitsva ?</p>	<p>5</p>
<p>רמב"ם הל' מזוזה ה, ד: ... אלו שכותבין מבפנים [המזוזה] שמות המלאכים .. הרי הן בכלל מי שאין להם חלק לעולם הבא, שאלו הטפשים לא די להם שבטלו המצוה אלא שעשו מצוה גדולה שהיא יחוד השם של הקדוש ברוך הוא ואהבתו ועבודתו כאלו הוא קמיע של הנית עזמן.</p> <p>Maïmonide, lois de la Mezouza 5, 4 : Ceux qui inscrivent à l'intérieur [du parchemin de la Mezouza] les noms des anges ... font partie des personnes qui n'auront pas part au monde futur, car non seulement ces insensés invalident la Mitsva, mais, en outre, ils réduisent une grande Mitsva qui représente l'unicité de D.ieu, l'importance de L'aimer et Le servir à l'état <u>d'une amulette pour leur intérêt personnel</u>.</p> <p>רמב"ם הל' עבודה זרה יא, יב: הלוחש על המפה וקורא פסוק מן התורה .. לא די להם שהם בכלל מנחשים וחוכרים אלא שהן בכלל הכופרים בתורה שהן עושין דברי תורה רפואת גוף ואינן אלא רפואת נפשות .. אבל הבריא שקרא פסוקין ומזמור מתהלים כדי שתגן עליו זכות קריאתו וינצל מצרות ומנזקים הרי זה מתר.</p> <p>Maïmonide, lois de l'idolâtrie 11, 12 : Celui qui prononce une incantation sur une plaie et récite des versets de la Torah ... il fait partie des augures et des charmeurs mais aussi de ceux qui nient la Thora, car il considère les paroles de la Torah comme un moyen de guérison pour le corps, alors qu'elles sont une guérison pour l'âme. ...En revanche, une personne en bonne santé qui récite des versets et des Psaumes afin que le mérite de cette lecture le protège et le sauve de malheurs et des dommages – cela est autorisé.</p>	<p>Même selon Maïmonide, le problème ne se pose que lorsque l'homme considère la Mezouza comme une « amulette ».</p>
<p>Le pouvoir protecteur de la Mezouza, même en dehors du cadre de la Mitsva !</p>	<p>6</p>
<p>משנה כלים יז, טז: ... ומקל שיש בו בית קבול מזוזה (אפשר שהיו האנשים בזמן המשנה נושאים מזוזה עמם וחשבו זה למצוה, ולשמירה להם - תוספות יום טוב).</p> <p>Michna traité Kelim 17, 16 : ... Un bâton avec un creux pouvant accueillir une Mezouza (peut-être qu'à l'époque de la Michna, les hommes portaient une Mezouza sur eux, la considérant comme une Mitsva et comme une protection - <i>Tossefot Yom Tov</i>).</p> <p>גמרא מנחות לב, ב: תלאה [המזוזה] במקל - פסולה.. סנה (מן המזיקין שאין הבית משתמר בה - רש"י) ואין בה מצוה.</p> <p>Guemara Mena'hot 32b : S'il a suspendu la Mezouza dans un bâton, elle est disqualifiée ! ... Cela constitue un danger (des nuisibles, puisque la maison, n'est pas protégée – <i>Rachi</i>) et il n'y a pas dans cela la Mitsva de Mezouza.</p> <p>לקוטי שיחות: השמירה שעל-ידי המזוזה קשורה למזוזה עצמה, ולכן יתכן שמשהו מן השמירה נמצא במזוזה עצמה, אפילו לפני שמתקיים מצות מזוזה איתה, כיון שנכתבה לשם מזוזה וכדומה.</p> <p>Likouté Si'hot : Etant donné que la protection de la Mezouza provient de la Mezouza même, de ce fait il est possible qu'une partie de cette protection puisse déjà se trouver en elle, avant même de <u>mettre en pratique</u> avec elle la Mitsva effective. Cela est dû au fait qu'elle a été écrite, d'emblée, dans le but d'être une Mezouza.</p>	<p>La Mezouza comporte un pouvoir protecteur même lorsque la Mitsva n'est pas applicable.</p>
<p>Annexe : Quand le Rabbi précédent parlait de Mezouza à des enquêteurs russes...</p>	<p>7</p>
<p>ע"פ ספר השיחות ה'תש"ב עמ' 82: בהיות [הרבי הקודם] במאסר, שאלו אותו בחקירה הראשונה אם הוא יודע היכן הוא נמצא. על כך הוא ענה: "וודאי אני יודע. אני נמצא במקום כזה, הפטור ממזוזה. ישנם מספר מקומות הפטורים ממזוזה, כגון: בית דיר של סוסים, ובית הפסא".</p> <p>Sefer HaSi'hot 5702, page 82 : Lorsque [le Rabbi précédent] était en prison, on lui posa, lors de son premier interrogatoire, la question suivante : « Savez-vous où vous vous trouvez ? », il répondit : « Bien évidemment, je le sais. Je me trouve dans un endroit qui est dispensé de Mezouza. Il y a, en effet, des endroits dispensés de Mezouza, comme c'est le cas, par exemple, d'une écurie ou bien des toilettes ».</p> <p>לקוטי שיחות: הקשר של בית למזוזה יתכן בשתי דרכים: (א) בבית החיב במזוזה הקשר הוא חיובי - על-ידי קביעת מזוזה בפתחו. (ב) בבית שפטור ממזוזה הקשר הוא שלילי: קיום דברי התורה שלא לקבע שם מזוזה. וזוהי הסבה לכך [שהרבי הקודם] בחר לומר שהוא נמצא בבית הפטור ממזוזה - דבר שהביא ענין השמירה שבמזוזה.</p> <p>Likouté Si'hot : La relation entre la maison et la Mezouza peut être de deux sortes : (a) La maison est tenue d'avoir une Mezouza : cette relation est positive, par la fixation d'une Mezouza ; (b) La maison est dispensée de Mezouza, cette relation est négative : réaliser le Précepte de la Torah en <u>s'abstenant</u> d'y fixer une Mezouza. Le Rabbi précédent indiqua qu'il était dans une maison dispensée de la Mezouza, afin de bénéficier de la protection de la Mezouza.</p>	<p>L'innovation du Rabbi précédent : La Mezouza nous protège même lorsqu'on ne peut pas l'installer !</p>
<p>Enseignement : L'importance de prendre part à la « campagne de Mezouza » !</p>	<p>8</p>
<p>לקוטי שיחות: עם ישראל הוא ככבשה אחת בין שבועים ואבים, שעוורה הוא ה"רועה שמצילה ושומרה..." הרי צריכה להיות ההשתדלות הכי גדולה שבכל בית יהודי תהינה מזוזות על כל הפתחים החיבים במזוזה, ושיהיו קבועים לפי ההלכה. על-ידי כך חלה השמירה על הבית, ועל כל הנמצא בו - ונמשכת גם ביציאה מן הבית.</p> <p>Likouté Si'hot : Le peuple juif est comme « un agneau parmi soixante-dix loups » qui reçoit l'aide du « Berger Qui sauve et protège ». Il faut donc faire le plus grand effort pour que <u>chaque</u> maison juive ait une Mezouza sur <u>chaque porte</u> où il est nécessaire d'en avoir une et que cette Mezouza y soit fixée selon la Hala'ha. Cela apportera la protection sur la maison et sur tout ce qui s'y trouve, et cette protection continue même en quittant la maison !</p>	<p>La campagne de Mezouzot : Une Mezouza à chaque porte de chaque maison Juive !</p>